

JONAS JONASSON

STOJEDNALETÝ STAŘÍK

KTERÝ SE VRÁTIL, ABY ZACHRÁNIL SVĚT

Stojednaletý stařík, který se vrátil, aby zachránil svět

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatrosmedia.cz

panteon

Jonas Jonasson
Stojednaletý stařík,
který se vrátil, aby zachránil svět – e-kniha
Copyright © 2019 by Panteon

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Jonas Jonasson

**Stojednaletý stařík,
který se vrátil,
aby zachránil svět**

Přeložila Hana Švolbová

panteon

Ze švédského originálu
Hundraettåringen som tänkte att han tänkte för mycket,
Piratförlaget, Stockholm 2018

Copyright © 2018 by Jonas Jonasson
First published by Piratförlaget, Sweden
Published by arrangement with Brandt New Agency, Spain
Copyright © 2019 by Panteon
Cover © 2019 by Eric Thunfors and Emil Křížka
Cover photo © 2012 by Stig Hammarstedt
Translation © Hana Švolbová 2019

Nakladatelství Panteon, Na Pankráci 1618/30, 140 00 Praha 4
Přeložila: Hana Švolbová
Odpovědný redaktor: Karolina Myšková
Technická redaktorka: Monika Chomiaková
Návrh obálky: Eric Thunfors
Sazbu zhotovilo Grafické a DTP studio Albatros Media, Július Muránsky
Printed in the Czech Republic.

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

ISBN tištěné verze 978-80-87697-59-7
ISBN e-knihy 978-80-87697-60-3 (1. zveřejnění)

Předmluva

Jmenuju se Jonas Jonasson a mám pocit, že bych měl něco vysvětlit.

Nikdy nebylo v plánu pokračování knihy o stoletém staříkovi, který vylezl z okna a zmizel. Mnozí se ho dožadovali, především sám hlavní aktér Alan Karlsson, který se mi potuloval nitrem a ozýval se, kdy se mu zachtělo.

„Pane Jonassone,“ ozval se zničehonic, když jsem se ponořil do svých myšlenek. „Nezměnil jste už, pane Jonassone, názor? Nedáme si ještě něco, než opravdu zestárnu?“

Neměli jsme si však co víc dát. O nejbídnějším století ze všech jsem už řekl všechno, co jsem chtěl. Záměr byl takový, že pokud si připomeneme hlavní pochybení dvacátého století, možná si je budeme lépe pamatovat a méně se uchylovat k minimálně stejným chybám. Toto poselství jsem se snažil zabalit do vlídnosti a humoru. Kniha okamžitě obletěla celý svět.

A sakra, svět se ani náhodou nezlepšil.

Čas plynul. Alan v mém nitru se přestal ozývat, zatímco lidstvo se plahočilo kupředu, nebo kam se to vlastně plahočilo. Událost za událostí mě naplňovala pocitem, že svět je mnohem méně dokonalý než kdy dřív. A já jsem to jen sledoval.

Tam někde se zrodila potřeba opět něco povědět, po svém. Nebo po Alanově způsobu. Jednou jsem sám sebe zaslechl, jak se Alana ptám, jestli je pořád se mnou.

„Jsem tady,“ řekl. „Co má pan Jonasson po tak dlouhé době na srdci?“

„Potřebuju tě,“ pověděl jsem mu.

„K čemu?“

„Abych vyprávěl, jak se věci mají, a nepřímou, jak by se raději měly mít.“

„Se vším všudy?“

„Přibližně se vším všudy.“

„Uvědomujete si, pane Jonassone, že to nepomůže, že jo?“

„Ano, uvědomuju.“

„Dobrá. Jdu do toho,“ řekl stoletý stařík.

A ještě něco. Toto je román o událostech ze současnosti a blízké budoucnosti. Pro příběh jsem využil mnoha veřejných politických představitelů a osob z jejich bezprostředního okolí. Většina z nich se v knize jmenuje stejně jako ve skutečnosti. Ostatní jsem ušetřil.

Jelikož vůdci dokážou na lidi obvykle lépe shlížet než k nim vzhlížet, je nasnadě je trochu poškádlit. I tak jsou to všechno stále jenom lidé a jako takoví si zaslouží jistou míru respektu. Všem těmto pohlavárům bych chtěl říct: Promiňte. A: Užijte si to. Mohlo by to být horší. A taky: Co když je?

Jonas Jonasson

Indonésie

S životem v luxusu na rajském ostrově by se spokojil kdokoli. Jenže Alan Karlsson nikdy nebyl kdokoli a během stoprvého roku svého života neměl nijak v úmyslu se kýmkoli stát.

Nějakou dobu ho bavilo jen tak posedávat v lehátku pod slunečníkem a na požádání dostávat drinky všemožných barev. Obzvlášť když vedle seděl jeho nejlepší a jediný kamarád, nenapravitelný zlodějíček Julius Jonsson.

Ale starého Julia a ještě staršího Alana brzy omrzelo, že nedělají nic jiného, než že si užívají miliónů, které si přivezli v kufru ze Švédska.

Ne že by užívání bylo špatné. Jen bylo dost jednotvárné. Julius si zkusil pronajmout sto padesát stop dlouhou jachtu s příslušným personálem, aby s Alanem mohli vylodit na palubě každý se svým prutem. Šlo by o zábavnou obměnu, jenom kdyby rádi rybařili. Nebo aspoň jedli ryby. Plavby jachtou znamenaly nakonec jenom to, že přátelé dělali na palubě totéž, co už se naučili vykonávat na břehu. A sice nic.

Alan zase zařídil, že na ostrov přiletěl z USA Harry Belafonte, aby na Juliovy narozeniny zazpíval tři písničky, mimochodem za dost peněz dost málo muziky. Harry zůstal přes poledne, ačkoli za to nedostal zapláceno. Nakonec z toho byl oproti předpokladům celý večer.

K výběru Belafonteho motivovala Alana Juliova slabost pro novou, mladistvou hudbu. Julius si toho gesta vážil a nezmínil ani slovem, že dotyčný umělec není mladý už od konce druhé světové války. Ve srovnání s Alanem to bylo přece jenom dítě.

Ačkoli návštěva světové hvězdy na Bali nebyla víc než barevnou skvrnkou v šedošedém životě, Alana a Julia měla na dlouho ovlivnit. Nikoli pro to, co Belafonte zazpíval nebo pronesl. Ale pro to, co měl s sebou a čemu se věnoval během snídaně před zpáteční cestou. Byl to jakýsi přístroj. Černá destička s nakousnutým jablkem na straně jedné a na druhé s displejem, který se při dotyku rozzářil. Harry se dotýkal a dotýkal. A občas se zasmušil. Než se zase uchechtl. Aby se opět zamračil. Alan nikdy nebyl zvědavý, ale všechno má své hranice.

„Nepřísluší mi štourat do soukromí mladýho pana Belafonteho, přesto se odvažuju zeptat, čemu se to věnujete. To se v tom... no, v tomhleto něco děje?“

Harry Belafonte pochopil, že Alan ještě nikdy neviděl tablet, a s potěšením jej předvedl. Tablet může ukázat, co se děje ve světě, co už se stalo a odhad toho, co bude následovat. Podle toho, kam kliknete, se objeví obrázky a filmy všeho myslitelného druhu. A několika nemyslitelných. Když se klikne jinam, ozve se hudba. A ještě jinam a tablet začne mluvit. Je to zjevně ženská. Siri.

Po snídani a předváděčce pobral Belafonte svůj malý kufřík, černou destičku a sám sebe a vyrazil na letiště. Alan, Julius a ředitel hotelu mu zamávali. Taxi s umělcem sotva zmizelo z dohledu,

a Alan už se obrátil na ředitele s prosbou, aby mu obstaral zrovna takovou destičku, s jakou tu vysedával Harry Belafonte. Proměnlivý obsah stoletého staříka nadchl, a to je víc, než by se dalo prohlásit o většině ostatních věcí.

Ředitel se právě vrátil z konference o hotelových službách v Jakartě, kde se dozvěděl, že hlavním úkolem personálu není poskytování, nýbrž přeposkytování. K tomu si přidejme, že pánové Karlsson a Jonsson jsou dva z nejlepších hostů v historii turismu na Bali. Není tedy divu, že ředitel měl už následujícího dne tablet pro Karlssona připravený. A k němu mobilní telefon jako bonus.

Alan nechtěl vypadat nevděčně, tak se ani nezmínil, že mu je telefon k ničemu, protože všichni, kterým by mohl zavolat, jsou padesát a víc let po smrti. Až na Julia, samozřejmě. A ten taky nemá komu zavolat. Ačkoli právě tohle by se dalo vyřešit.

„Tady máš,“ pověděl Alan svému kamarádovi. „Vlastně jsem to od ředitele dostal já, ale já už nemám komu telefonovat a až doteď jsi ty neměl jak odpovědět.“

Julius poděkoval za pozornost. A ani nepodotkl, že mu Alan stále nebude moct zavolat, z obdobného důvodu.

„Hlavně ho nikam nezašantroč,“ nabádal ho Alan. „Vypadá draze. Dřív to bylo lepší, když byly telefony pevně přidělaný šňůrou ke zdi, tos věděl, kde ho máš.“

Černá destička se stala Alanovým nejmilovanějším majetkem. Navíc surfoval zadarmo, protože ředitel hotelu instruoval obsluhu v obchodu s elektronikou v Denpasaru, aby připravila tablet a telefon podle všech pravidel. To mimo jiné znamená, že SIM karta byla vedena na hotel, který tak zdvojnásobil výdaje za telefony, aniž někdo chápal jak.

Stoletý stařík se naučil, jak ta podivuhodná věčička funguje, a sotva se ráno probudil, už ji zapnul, aby se podíval, co se během právě uplynulé noci přihodilo. Bavily ho drobné a rozverné zprávy ze všech koutů světa. Například ta o stovce lékařů a zdravotních sester z Neapole, kteří si vzájemně zapisovali či odepisovali docházku, takže nikdo nemusel pracovat, a přesto dostali všichni zapláceno. Nebo o tom, že v Rumunsku zavřeli za korupci tolik státních úředníků, že naplnili všechna vězení v zemi. A zbylí dosud neuvěznění úředníci problém vyřešili tím, že korupci zlegalizovali, aby se vyhnuli stavění nových věznic.

Alan a Julius zavedli nové ranní zvyklosti. Staré spočívaly v tom, že Alan zahájil každou snídani stížnostmi na přítelovo hlasité chrápání pronikající skrz zeď. Nově činil totéž, avšak navíc shrnul, co od posledně našel na tabletu. Juliovi se zpočátku krátké novinky líbily, hlavně proto, že odvedly pozornost od jeho chrápání. Opravdu ho nadchl rumunský nápad uzákonit něco nezákonného. O co jednodušší by bylo být zlodějem v takové společnosti...

Ale tuhle myšlenku Alan záhy zarazil, protože kdyby byly krádeže legální, ten pojem by úplně zanikl. Julia, který už se chystal navrhnout Alanovi, aby odletěli z Bali do Bukurešti, přešla chuť. Radost z drobných krádeží se zakládala především na tom, že jste o něco připravili někoho, kdo si to naprosto zasloužil nebo z toho aspoň nevyvázl úplně špatně. Kdyby podfuk už nemohl být považován za podfuk, co z toho?

Alan ho uklidňoval, že Rumuni určitě na protest proti plánům politiků a úředníků vyjdou do ulic. Rumuni obecně nejsou tak filozoficky založení jako ti, kdo rozhodují. Soudí, že ti, kdo kradou, by měli být zavřeni bez ohledu na titul nebo pozici či skutečnost, jestli zloděje bude kam zavřít.

Snídaně v hotelu na Bali se čím dál častěji stáčely k tématu, kam do světa by se Alan a Julius měli vydat, když je to tam, kde

se právě nacházejí, už tak monotónní. Když bylo hlavní zprávou příslušného rána to, že na severním pólu je o dvacet stupňů tepleji než obvykle, zamyslel se Alan, jestli by to nepředstavovalo jistou možnost.

Julius si nacpal pusu smaženými nudlemi, dožvýkal a prohlásil, že za ně oba by na severní pól nesázel. Obzvlášť pokud taje led. Z vlhka od nohou Julius obvykle nastydne. Navíc tam žijí lední medvědi a o ledních medvědech Julius neví víc než to, že nejspíš vstávají levou nohou každé ráno už od narození. Hadi na Bali se aspoň bojí lidí.

Alan mínil, že není divu, že lední medvědi mají po náladě, když jim led taje pod nohama. Kdyby se to mělo vážně zhoršit, měli by se přemístit na pevninu, dokud je čas. Do Kanady, v tomto případě, protože ve Spojených státech teď mají zase nového prezidenta – to Alan Juliovi nepověděl? Ten nověj přes hranice hned tak někoho nepustí.

Ano, Julius už o Trumpovi slyšel. Tak se jmenuje. Lední medvědi jsou sice bílí, ale v první řadě cizinci. Takže si nemůžou dělat žádné velké naděje.

Zprávy v Alanově černém tabletu měly tu zvláštnost, že byly velké a malé. Bohužel především velké. Alan vyhledával malé a pitoreskní, ale neustále dostával ty druhé. Přes kopce nemůžete vidět krtince.

Během prvních sta let svého života Alan nikdy široce nepřemýšlel o budoucnosti. Teď mu jeho nová hračka prozradila, že svět je dočista strašlivý. A připomněla mu, jak dobře udělal, když se kdysi rozhodl obrátit se k němu zády a starat se jen sám o sebe.

Vzpomněl si na mladá léta, která strávil jako poslíček v továrně na střelný prach ve Flenu. Tam polovina dělníků trávila svůj volný čas touhou po rudé revoluci, zatímco druhou polovinu dělala hrozba z Číny a Japonska.

Vnímání žlutého nebezpečí bylo živeno romány a spisky, které všechny barvitě líčily scénář toho, že bílý svět bude pozřen tím žlutým.

Alan sám se takovým detailům nevěnoval a v této cestě pokračoval i po druhé světové válce, kdy se nejošklivější barvou ze všech stala hnědá. Vnímal to zrovna tak málo jako to, když se lidé opět semkli kolem nějakého ideologického názoru. Spíš šlo o touhu *po něčem* než od něčeho. Ve světě zavládl mír, květinové minibusy a v případě potřeby hašiš. Všichni milovali všechny, až na Alana, který nemiloval nikoho a nic. Kromě své kočky. Ne že by byl zahořklý, prostě to tak měl.

Květinová éra trvala až do doby, kdy se vlády chopili Margaret Thatcherová a Ronald Reagan. Ti se domnívali, že je daleko praktičtější milovat sám sebe a vlastní rozvoj. Jestliže bylo nutné začít okamžitě někoho nesnášet, byli to Rusové. Jiná nebezpečí v podstatě neexistovala, a když Reagan pohřbil sovětský komunismus jenom tím, že *promluvil* o vyslání raket z vesmíru, zavládl mír a pokoj mezi všemi, až na onu polovinu lidstva, která zrovna neměla co jíst, a na pár tisíc britských horníků, kteří už neměli kde dolovat. Nové bylo, že už se nikdo nemusel starat o své bližní za každou cenu, stačilo s nimi vycházet. A to se dělo, dokud se vítr opět neobrátil.

Trochu nečekaně, možná, se hnědá barva opět pomalu vrátila na výsluní. Tentokrát ne v Německu, aspoň ne v první řadě, jak by se možná dalo očekávat. Dokonce ani v druhé. Zato v řadě jiných zemí. Spojené státy nebyly první, ale díky nově zvolenému prezidentovi byly záhy největší. Jak moc měl hnědou duši, nešlo posoudit, vypadalo to, že se to mění denně. Teď už ale nestačilo být nejlepší. Bylo nutné poukazovat na vnější hrozby proti západnímu, bílému životu, který si všichni zasloužíme vést.

Alan chtěl mít ze svého černého tabletu prostředek čistě pro zábavu, nedokázal se však úplně bránit souvislostem, které začal rozkrývat. Uvažoval, že tablet zahodí. Nedotkl se ho celý den. A ještě další. Ale nakonec jenom proti své vůli přiznal, že je pozdě. Muž, který se víc než kdokoli jiný nestaral o stav věcí, se začal starat o stav věcí.

„Do prdele,“ zamumlal pro sebe.

„Cože?“ dotázal se Julius.

„Ale nic. Nic víc, než co jsem řekl.“

„Do prdele?“

„Jo.“

Indonésie

Když se Alan smířil se svým znovuzrozeným relativním zájmem o společnost, mohl mu jeho černý tablet opět poskytnout pevnou půdu pod nohama. Přivítal Alana zprávou o Norovi, který vlastnil jezero, v němž krmil kapry a cejny kuličkami s karotenem. Když pak tyhle nacpané ryby požraly v jezeře štiky, zbarvilo se štikám maso do růžova. Onen Nor je ulovil, vyfiletoval a prodával jako lososy. Riziko minimalizoval tím, že exportoval výhradně do Namibie, kde žil samozřejmě úplnou náhodou jeden inspektor zdravotní nezávadnosti z Osla. Inspektor spustil poplach, Nor byl zatčen a cena lososa se v jihozápadní Africe vrátila na normální úroveň.

A tak to prostě bylo. Černý tablet přiměl Alana, aby si znovu užíval života. Zatímco Julius byl stále frustrovaný. Uplynuly už přece *měsíce*, kdy neudělal vůbec nic nepoctivého. Během posledních let, která strávil ve Švédsku jako kriminálník, se věnoval mírnější variantě toho s tím norským štikolososem. Dovážel zeleninu z cizích zemí, opatřil ji novými obaly a prodával jako

švédskou. Na tom se dala vydělat fůra peněz. Díky mírnému podnebí na severu a slunci, které nikdy nezapadá, mohly okurky a rajčata dozrávat pomalu a rozvinout bohatství chutí světové úrovně. Či jak to vyjádřil básník devatenáctého století Carl Jonas Love Almqvist: „Pouze Švédsko švédské angrešty má.“

Zrovna angrešty Julia nezajímaly, byla po nich totiž mizerná poptávka. Ale se zeleným chřestem se to mělo jinak. Když jaro přecházelo v léto, zaplatili lidé čtyři- až pětkrát tolik za svazek chřestu, hlavně když byl švédský.

Švédský chřest Julia Jonssona se tehdy dovážel až z Peru. Obchody dlouho šlapaly skvěle. Ale pak se jeden z Jonssonových zprostředkovatelů příliš rozvášnil a na náměstí Hötorget ve Stockholmu začal prodávat chřest z ostrova Gotland nejméně pět týdnů předtím, než na Gotlandu vůbec vyrostl. To vyvolalo řeči o nesrovnalostech a švédský potravinářský úřad se začal probouzet. Najednou se objevila kontrola tam, kde neměla a kdy neměla. Julius zakrátko přišel o celé tři peruánské party, pochytané a rozprášené jménem zákona. Navíc jeho prostředníci – na rozdíl od samotného Julia – skončili ve vězení. To už je úděl prostředníků.

Třebaže dlouhá ruka zákona nedosáhla až k mozku, který za tím vším stál, Juliův zájem opadl. Přestalo ho bavit, že je Švédsko tak strašně spořádané. Umřel snad někdy někdo po peruánském chřestu?

Kdepak, čestní zloději se taky přestali namáhat. Julius se raději rozhodl odejít do důchodu. Doma občas něco přepálil, upytlačil tu a tam losa, vypůjčil si od souseda elektřinu bez optání, vlastně toho moc nebylo. Dokud na dveře nezaklepal stoletý stařík. Představil se jako Alan a s sebou táhl ukradený kufr, který po zábavně večeři společně otevřeli. Ukázalo se, že je plný miliónů.

A jedno se sešlo s druhým a druhé s třetím. Julius a Alan ze sebe setřásli všechna zarputilá individua, která požadovala zpátky svoje peníze, a zakotvili na Bali, kde se všeho postupně zbavovali.

Alan pozoroval, jak Julius věší hlavu. Snažil se svého zachmuřeného přítele povzbudit, hlasitě předčítal z černého tabletu o nemorálnostech ze všech koutů světa. Rumunsko, Itálii a Norsko už vyřídili. Jihoafrický prezident Zuma vyplnil celou jednu snídani, když si z peněz daňových poplatníků nechal vybudovat soukromý bazén i divadlo. Jakási švédská tanečnice vyvolala také zaslouženou pozornost, protože sedmery šaty a osmnáct párů bot v daňovém přiznání prohlásila za služební cestu.

Ale Julius byl nadále zkroušený. Potřeboval by něco dělat, než propadne skutečné depresi.

Alan, kterého během sta let vůbec nic nerozházelo, neměl z přítelovy ztracené jiskry vůbec radost. Přece se musí najít něco, v čem by se mohl angažovat?

Dál se v myšlenkách nedostal, protože zasáhla náhoda. Došlo k ní jednoho večera, kdy si Alan zalezl do postele, zatímco Julius cítil, že má na duši ještě nějaké chmury, které musí otupit. Usadil se v hotelovém baru a objednal si sklenku místního destilátu *arak*. Vyrábí se z rýže a cukrové třtiny, chutná jako rum a je tak silný, že vám z něj vyhrknou do očí slzy. Julius se naučil, že jedna sklenka chmury zamlží a další je zažene. Aby měl trochu rezervu, dával si před spaním obvykle ještě třetí.

Toho večera už měl první sklenku prázdnou a druhá byla na cestě, když se Juliovy smysly zbystrily natolik, až si všiml, že v lokále není sám. O tři stoly dál seděl Asiat ve středních letech a v ruce držel rovněž sklenici *araku*.

„Na zdraví,“ pronesl Julius opatrně a pozvedl svoji sklenici. Muž se na oplátku usmál, oba obrátili sklenky a ušklíbli se.

„Teď už to bude lepší,“ poznamenal muž, který měl v očích tolik slz jako Julius.

„První, nebo druhá?“ zeptal se Julius.

„Druhá,“ odpověděl muž.

„Nápodobně.“

Julius a tenhle chlapík se sesedli a rozhodli se pro třetí sklenku téhož pro každého.

Chvíli si povídali, než se muž rozhodl představit:

„Simran Árjabhat Čakrabartí Gópáldás,“ řekl. „Těší mě!“

Julius se zahleděl na muže, který právě pronesl své jméno. A měl v těle dostatek *araku*, aby pověděl, co si myslí.

„Takhle se přece nemůže nikdo jmenovat.“

Ale ano, může. Obzvlášť je-li indického původu. Simran plus všechno to další se do Indonésie dostal po nešťastném incidentu s dcerou naprosto nechápavého muže.

Julius přikývl. Tátové dcer mohou být mnohem méně chápaní než všichni ostatní. Přesto nelze mít jméno, které vyslovujete celé dopoledne.

Muž, který se jmenoval tak, jak se jmenoval, projevil pragmatický názor na význam své identity. Nebo si jenom dělal srandu.

„A jak bych se teda podle vás měl jmenovat?“

Juliovi připadal ten ze země uprchlý Ind zábavný. Ale jestli tu spolu mají vysedávat a spřátelit se, pořád to nebude možné se všemi těmi jmény v řadě. Musí se chopit šance.

„Gustav Svensson,“ řekl Julius. „To je dobrý jméno, pěkně pasuje do pusy, dobře se pamatuje.“

Muž poznamenal, že nikdy neměl problém pamatovat si ani jméno Simran Árjabhat Čakrabartí Gópáldás, ale souhlasil, že Gustav Svensson zní hezky.

„Švédsky, co?“

Ano, Julius opět přikývl. Švédštější už být nemůže.

A přesně tady a teď se zrodila jeho nová obchodní myšlenka.

Julius Jonsson a Simran Něco se skutečně našli, zatímco třetí sklenka araku už stoupala do hlavy. Než večer skončil, dohodli se, že se znovu sejdou. Na stejném místě, ve stejnou dobu, následujícího večera. V návaznosti na to rozhodl Julius, že se ten muž s nemožným jménem bude jmenovat Gustav Svensson. Simranu Árabhatovi Čakrabartímu Gópáldásovi to bylo jedno. To, jak se jmenoval dosud, mu nepřineslo žádné velké štěstí.

Chlapíci pokračovali stejným způsobem několik večerů za sebou. Ind si na svůj nový pseudonym zvykl. Líbil se mu.

V hotelu se ubytoval pod svým starým jménem toho dne, kdy se s Juliem seznámili, a bydlel tam celou dobu, kdy spřádali plány o budoucí spolupráci. Jakmile začal ředitel hotelu stále hlasitěji oznamovat, že chce dostat za pobyt indického hosta zapláceno, pověděl Gustav Juliovi, že by se chtěl z toho místa natrvalo vzdálit. Bez placení. A bez vysvětlení. Ředitel by stejně nikdy nepochopil, že Gustav nemůže být dost dobře zodpovědný za Simranův účet.

To naopak chápal Julius. Kdy by se chtěl Gustav vzdálit?

„Nejlíp tak za čtvrt hodinky.“

I tomu Julius rozuměl. Nechtěl však přijít o nového přítele, takže s ním poslal i telefon, který dostal od Alana.

„Tady máš něco, abych tě moh sehnat. Zavolám ti z pokoje. Tak padej! Vem to přes kuchyň, tudy bych zdrhnuł já.“

Gustav dal na Juliovu radu a zmizel. Později téhož večera se objevil ředitel hotelu, který už přes hodinu bloudil po okolí v honbě za svým indickým, nyní už zmizelým hostem.

Julius a Alan sledovali západ slunce na pláži každý ve svém pohodlném lehátku s nezbytným drinkem. Ředitel se omluvil, že ruší. Ale chtěl by se na něco zeptat.

„Pane Jonssone, neviděl jste náhodou našeho hosta Simrana Árabhata Čakrabartího Gópáldáse? Všiml jsem si, že jste se v poslední době bavívali v našem zařízení.“

„Simrana koho?“ podivil se Julius.

Julius a Gustav Svensson se nadále museli kvůli obchodním rozhovorům stýkat jinde než v hotelu. Ředitel nemohl jen tak obviňovat Jonssona za zmizelého hosta, to mu však nebránilo, aby vůči pánům ze Švédska pojal zvýšené podezření. V jejich případech by přišel o podstatně víc peněz. Doposud vše vyrovnali, ale současný účet už narostl víc než obvykle a v tomto případě byla namístež opatrnost.

Jonsson a Svensson se tedy spolu scházeli v zaplivaném baru v centru Denpasar. Ukázalo se, že Gustav je přibližně stejný zlodějíček jako Julius. Doma v Indii se mnoho let dobře živil tím, že si pronajal auto, vyměnil mu motor a opět jej vrátil. Pronajímatelům trvalo často několik měsíců, než zjistili, že vozidlo o sedm let zestárlo, a nebylo možné určit, kdo z několika stovek podezřelých zákazníků je na vině. Pokud to rovnou nebyl někdo z personálu?

Krásná auta byla v té době součástí Gustavova obyčejného života. Zároveň také zjistil, že čím krásnější auto, tím větší potenciál u pěkných dívek. Tahle rovnice se mu potvrdila víc než jednou. Naposledy natolik, že raději opustil auta, dívku i celou Indii, když se oné slečně podařilo otěhotnět. Z jejího otce se vyklubal poslanec a voják, a když Gustav ze strategických důvodů požádal o dívčinu ruku, odpověděl mu výhrůžkou, že na něj pošle sedmou pěší rotu.

„To byl pěkně mrzut,“ prohodil Julius. „To nemyslel na blaho své dcery?“

S tím Gustav souhlasil. Přitěžující okolností bylo, že tatínek právě zjistil, že během služební cesty do Singapuru se z jeho šestiválcového BMW stalo čtyřválcové.

„A on z toho obvinil tebe?“

„Jo. Bez důkazů.“

„Byls nevinnej?“

„To sem nepatří.“

Gustav Svensson to stručně shrnul tím, že je dobře, že je Simran Árabhat Čakrabartí Gópáldás pod drnem.

„Jenom je škoda, že nevyrovnal účet v hotelu. Na zdraví, kamaráde.“

Nějakou dobu po onom šťastném prvním setkání v baru převezl Julius Jonsson společně se slušným obnosem zbývajícím z peněz z kufru a svým novým partnerem Gustavem Svenssonem jednu chřestovou farmu v horách. Julius tahal za nitky, Gustav šéfoval na místě a velký počet chudých Balijců ohýbal hřbety na poli.

S pomocí dřívějších kontaktů doma ve Švédsku exportovali Julius a jeho nový partner nyní „místní chřest Gustava Svenssona“ v krásných, modro-žlutě svázaných svazcích. Julius ani muž, který se ještě nedávno jmenoval úplně jinak, nikde netvrdili, že je chřest švédský. Jediná švédská na něm byla cena a jméno indického pěstitele. Na rozdíl od projektu Peru tohle nebylo tak nezákonné, jak by si Julius býval přál, ale člověk nemůže mít všechno. Navíc se mu s Gustavem povedlo vybudovat složitější a temnější obchodní odvětví. Švédský chřest má ve světě tak dobrou pověst, že Gustavovu balijskou odrůdu mohli dopravit do Švédska, přeložit do nových krabic a exportovat do řady luxusních hotelů po celém světě. Například na Bali. Tam

musely hotely na úrovni dbát na svou mezinárodní pověst a vyplatila se každá rupie navíc vynaložená na to, aby hostům nemuseli servírovat zdejší vodnatou variantu.

Alan měl radost, že se jeho kamarád Julius dostal zpět do staré formy. Navíc si nejspíš život začal znovu pohrávat jak s Juliem, tak s jeho stoletým partákem s černým tabletem, protože peníze v bezedném kufru začaly odhalovat jeho dno. Výtěžek z polí v horách byl slušný, ale život v luxusním hotelu, kde přátelé pobývali, byl všechno jenom ne zadarmo. Už jen chřest importovaný do restaurace ze Švédska stál majlant.

Julius se rozhodl, že špatný stav financí musí probrat s Alanem. Jen na to nedošlo. Měl to v plánu u snídaně. Alan si jako obvykle přinesl tablet a zprávou dne byl příběh o sourozenecké lásce. Severokorejský vůdce Kim Čong-un podle dostupných informací právě nechal otrávit svého bratra na letišti v Malajsii. Alan pronesl, že ho to nijak zásadně nepřekvapuje, sám měl co do činění s Kim Čong-unovým otcem. A dědečkem.

„Jak jeho táta, tak děda se mě vlastně snažili připravit o život,“ vzpomínal. „Teď jsou oba dva po smrti a já sedím tady. I tak to může v životě dopadnout.“

Julius byl zvyklý, že se u Alana objevují záblesky z minulosti, a už ho to přestalo překvapovat. Zrovna tenhle příběh už slyšel, ale zapomněl na něj.

„Ty ses setkal s tátou severokorejského vůdce? A s jeho dědou? Kolik ti vlastně je?“

„Sto, táhne mi na sto jedna,“ řekl Alan. „Jestli ti to uniklo. Jmenovali se Kim Čong-il a Kim Ir-sen. Jeden byl jenom dítě, ale stejně byl vzteklej.“

Julius odolal pokušení dozvědět se víc. Místo toho rozhovor zavedl na téma, které měl od počátku v plánu.

Věci se mají tak, jak už Julius dřív nastínil, a to že se kufr

s penězi čím dál rychleji mění na kufr bez peněz. Kromě toho poslední účet v hotelu vyrovnávali před dvěma a půl měsíci. Julius nechce ani pomyslet na to, co jim příští zúčtování přinese.

„Tak to nedělej,“ navrhl Alan a polkl sousto svého mírně kořeněného nasi goreng.

Ještě akutnější to bylo s pronajímatelem lodi, který se ozval se zprávou, že přidusil úroky a hodlá totéž učinit s pány Karlssonem a Jonssonem, pokud nebude dluh do týdne vyrovnaný.

„Pronajímatel lodi?“ zopakoval Alan. „My jsme si pronajali loď?“

„Tu luxusní jachtu.“

„Jo aha, to se považuje za loď.“

Julius ještě přiznal, že chtěl Alana překvapit na jeho sto první narozeniny, ale kvůli finančním okolnostem budou muset oslavu vést na jiné úrovni, než byl Harry Belafonte.

„Toho už jsme stejně jednou viděli,“ opáčil Alan. „A já jsem si oslavy narozenin nikdy moc neužíval, tak nebuď smutnej.“

Julius však byl. Alan by měl vědět, jak moc si považuje gesta s Harrym Belafontem. Julius už taky nebyl žádný jura, ale nikdy v minulosti pro něho nikdo neudělal něco tak milého jako tehdy Alan.

„Ale já jsem přece nezpíval,“ podotkl Alan.

Julius pokračoval, že oslava rozhodně bude, už objednal dort. Podařilo se mu najít cukrárnu, která ho vyrobí na dluh. A pak na ně čeká let balónem nad krásným zeleným ostrovem společně s pilotem balónu a dvěma láhvemi šampaňského.

Alanovi zněl let balónem dobře. Ale dort by třeba mohl přeskočit, když to je s penězi tak napjaté. Už jenom těch sto jedna svíček musí stát majlant.

Společné finance přátel přece nestojí a nepadají se sto jedna dortovými svíčkami, mínil Julius. Včera večer prohrabal kufr a vyhodnotil, kolik jim toho asi zbývá. A pak spočítal, kolik asi

tak mohou dlužit v hotelu. Co se týče jachty, žádné vyhodnocení provádět nemusel, protože to už jim měl tu čest povědět pronajímatel.

„Obávám se, že sakumprásk jsme nejmíň sto tisíc dolarů v minusu,“ řekl Julius.

„A to se svíčkama, nebo bez nich?“ dotázal se Alan.

Indonésie

Stoletý stařík na své okolí vždy působil uklidňujícím dojmem, až na několik ojedinělých okamžiků v minulosti, kdy dokázal lidi vytočit do nepřítčnosti. Jako když se v roce 1948 setkal se Stalinem. Skončilo to pěti lety v pracovním táboře. O několik let později z něj neměli radost ani v Severní Koreji.

Ale tohle patří do minulosti. Teď se mu povedlo přesvědčit Julia, aby *nejprve* oslavili sto první narozeniny podle plánu (protože si to Julius tolik přál) a *potom* se teprve pustili do financí. Všechno se to urovná. Při troše štěstí se stihne objevit nový kufr plný peněz.

Julius nevěřil, že by se to mohlo stát, ačkoli v Alanově společnosti člověk nikdy neví. Přestože situace byla poměrně špatná, přikývl na Alanův návrh vzít čtyři láhve šampaňského do balónu místo dvou. Nahoře taky může být bezvětrí a budou muset něco dělat.

„Možná i několik chlebičků,“ přemítal Julius.

„A proč?“ řekl Alan.

Ředitel hotelu si nyní dával na onoho starého pána a jeho ještě staršího kamaráda větší pozor. Nezaplacené účty přesáhly už sto padesát tisíc dolarů. Byl to jen menší podíl toho, co na těch velkorysých Skandinávciích ředitel vydělal za poslední rok, avšak zároveň moc velká částka, než aby o ni přišel. Ředitel učinil jistá opatření. Už několik dní, nebo spíš nocí stál před luxusním bungalovem obou pánů na diskrétní stráž: muž pro případ, že by se rozhodli vylézt některým z oken bez skel a zmizet.

V ředitelově vztahu k pánům Jonssonovi a Karlssonovi však figurovala i jistá vděčnost. Prvně jmenovaný věrohodným způsobem sdělil, že nové peníze dorazí před koncem týdne. A přece jen to nebylo poprvé, co Jonsson držel korunu až moc dlouho. Možná jde vlastně jenom o tohle, že miluje svoje bankovky. A kdo ne?

Stručně řečeno, ředitel pokládal za rozumné a strategické, aby vyčkával a zúčastnil se oslavy narozenin starého pána na pláži s dortem a několika pečlivě zvolenými slovy.

Kromě oslavence, Julia a ředitele hotelu byl na místě také najatý pilot balónu. Gustav Svensson by se zúčastnil rád, ale měl dost rozumu, aby to neudělal.

Balón byl nafouknutý a připravený. Jenom lano omotané kolem palmy mu bránilo, aby sám odletěl. Plamen v balónu ovládal pilotův devítiletý syn, hluboce zkroušený, neboť by se mnohem raději nacházel u dortu o několik metrů dál.

Alan sfoukl sto jedna zbytečných svíček. Takové mrhání penězi. A časem! Juliovi trvalo několik minut, než je všechny zapálil pomocí ředitelova zlatého zapalovače (který následně skončil v Juliově kapse).

Dort chutnal každopádně výborně. A šampaňské je šampaňské, i když to není grog. Alan se domníval, že to mohlo být horší.

A to se právě stalo. Ředitel hotelu totiž zacinkal na skleničku se záměrem pronést řeč.

„Drahý pane Karlssone,“ spustil.

Alan ho přerušil.

„To jste řekl moc pěkně, pane řediteli. Fakt roztomile. Ale přece tady nemůžeme všichni stát až do mých příštích narozenin. Není nejvyšší čas, abysme se vydali na let balónem?“

Ředitel byl vyvedený z míry. Julius pokynul pilotovi, který okamžitě odložil svůj kousek dortu. Byl tu přece hlavně kvůli práci.

„Rozumím! Zavolám meteorologům na letišti. Chci se ujistit, že vane stále příznivý vítr. Hned jsem zpátky.“

Hrozba řečnění byla odvrácena. Nastal čas nastoupit do balónu. Do koše se lezlo lehce, dokonce i stoletému staříkovi. Měli tu mobilní schůdky se šesti stupni na vnější a třemi na vnitřní straně koše.

„Nazdar, kluku,“ pozdravil Alan a pocuchal devítiletého asistenta ve vlasech.

Hoch odpověděl plachým „dobrý den“. Věděl, kde je jeho místo, a svou práci odváděl dobře. Lano už nebylo potřeba, když cizinci zvýšili zátěž.

Julius poprosil chlapce o ukázkou a dozvěděl se, že teplo, a tedy výška balónu, se reguluje červenou páčkou na vrcholu plynové bomby. Při vzletu se jenom otočí doprava. A znovu doleva, když chcete přistát.

„Nejdřív vpravo, pak vlevo,“ zopakoval Julius.

„Přesně tak, pane,“ řekl kluk.

Teď se odehrály tři věci naráz během několika vteřin.

Za prvé:

Alan si všiml dlouhých pohledů devítiletého kluka směrem k dortu a navrhl, aby si tam rychle zaběhl a dal si. Na stole leží

talířek i vidlička. Kluk se nenechal přemlouvat. Vyskočil z koše skoro dřív, než stihl Alan domluvit.

Za druhé:

Julius pokusně otočil červenou páčkou napravo a pak nalevo a zatáhl tak moc, že mu zůstala v ruce.

Za třetí:

Pilot balónu vyšel z hotelu, tvářil se nešťastně, vrtěl hlavou a oznámil, že let bude muset počkat, protože vítr se mění na severní, a to se nehodí pro plánovanou trasu.

Nato došlo k dalším třem událostem, opět úplně zároveň.

Za prvé:

Pilot balónu zahlédl svého devítiletého syna s nosem zaboreným v dortu a zařval na chudáka kluka, že opustil své místo.

Za druhé:

Julius nadával na červenou páčku, která se prostě jen tak ulomila. Do balónu teď proudil horký vzduch, takže...

Za třetí:

... balón se začal odlepovat od země.

„Stop, co to děláte?“ křičel pilot balónu.

„To ne já, to ta zasraná páčka!“ volal Julius.

Balón vystoupal do výšky tří metrů. A čtyř. A pěti.

„Tak jo!“ pronesl Alan. „Tohle je pořádná oslava.“

Indický oceán

Karlssonovi, Jonssonovi a balónu chvíli trvalo, než se vznesli tak daleko nad otevřené moře, že už neslyšeli křik pilota balónu. Vítr mu šel totiž do zad.

Jakmile už ho neslyšeli, mohli ho ještě chvíli sledovat, jak mává rukama. Po jeho boku viděli i ředitele hotelu. Ten tak nemával. Pravděpodobně byl stejně nešťastný. Nebo ještě nešťastnější. Právě mu odlétalo sto padesát tisíc dolarů. A to všechno se odehrávalo, zatímco se devítiletý kluk vrátil k dortu, když byli všichni ostatní zaneprázdnění něčím jiným.

Za několik dalších minut už se nikde na dohled žádná pevnina nenacházela. Julius přestal nadávat na červenou páčku. Raději ji hodil přes palubu, když vzdal všechny pokusy o její připevnění.

Plyn a plamen nekontrolovaně unikaly. A to bylo svým způsobem dobře, jinak by s tím košem a vším ostatním zahučeli do moře.

Julius se rozhlédl. Za plynovou bombou našel navigaci. To byla dobrá zpráva! Nikoli proto, že by bylo možné ovládat

vzdušné plavidlo, ale teď mohli zjistit, kdy bude možné očekávat, že se opět objeví země.

Julius se ponořil do souřadnic a Alan otevřel první ze čtyř láhví šampaňského, které měli s sebou.

„Paráda!“ zvolal, když špunt přeletěl přes okraj koše.

Juliovi připadalo, že Alan nebere situaci vážně. Vždyť neměli ani tušení, kam míří.

Ale Alan si myslel, že tuší.

„Já jsem objel svět tolikrát, že jsem se trochu naučil, jak vypadá. Jestli bude foukat pořád tenhle vítr, za pár týdnů přistaneme v Austrálii. Ale jestli se trochu stočí, budeme muset ještě nějaký týden čekat.“

„A kde skončíme pak?“

„No, na severním pólu ne, tam jsi stejně nechtěl. Ale asi na jižním.“

„Jak do pr...“ začal Julius, ale byl přerušen.

„No tak, no tak, tady máš skleničku. Připijeme si na nás, když mám narozeniny. A ty nebuď nervózní. Plyn v bombě dojde dávno před jižním pólem. Posad se.“

Julius udělal, co mu Alan řekl, posadil se na volnou lavici vedle svého kamaráda, a prázdným pohledem zíral před sebe. Alan si všiml, že se Julius zachmuřil. Tady je zapotřebí trocha útěchy.

„Jo, vypadá to špatně, kamaráde. Ale tak už to v mém životě párkrát vypadalo, a přesto jsem tu. Měl bys myslet na to, že se vítr mění. Nebo tak.“

Alanův neuvěřitelný klid Juliovi trochu pomohl. Zbytek by snad mohlo zařídit šampaňské.

„Buď tak hodnej a podej mi tu láhev,“ požádal ho tiše.

A čtyřikrát si pořádně přihnul.

Alan měl pravdu, že plyn dojde, než bude na dohled nějaká pevnina. Bomba začala kašlat, chvíli se chovala nevypočitatelně

a pak plamen zhasl úplně, asi tak ve chvíli, kdy přátelé vyprázd-
nili obsah láhve číslo jedna.

Měkce zamířili k vodní hladině Indického oceánu, který byl
právě toho dne dočista tichý.

„Myslíš, že do toho koše teče?“ zeptal se Julius, když se hla-
dina blížila.

„To brzo zjistíme,“ odpověděl Alan. „Podívej!“

Stojednaletý stařík prohrabal pilotovu dřevěnou truhličku
pro nepředvídatelné události. Právě vytáhl fungl novou úchytku
k červené páčce.

„Škoda že jsme to nenašli, dokud byl čas. A podívej na tohle!“
Dvě světlice.

Ztroskotání na moři proběhlo lépe, než se Julius doufal. Koš ba-
lónu udeřil o hladinu, pokračoval půl metru pod její úroveň
díky své rychlosti a hmotnosti, naklonil se o pětáctyřicet stupňů,
opět se narovnal a pak se pohupoval pomalu jako loďka.

Oba starci se při nárazu a náklonu překulili a skončili na hro-
mádce u stěny koše. Julius vzápětí vyskočil na nohy a v ruce svíral
nůž, aby odřízl koš od puntíkatého balónu, který už jim nebyl
nijak k užitku, protože se právě rozprostíral po hladině, dřív než
se potopí a stáhne koš i oba staříky tak hluboko, jak by mohl.

„Dobrá práce,“ uznal ležící Alan.

„Díky,“ řekl Julius a pomohl kamarádovi opět na lavičku.

Potom odmontoval těžký agregát s plynem a hodil ho do
moře společně se čtyřmi tyčemi, které držely konstrukci. Tak
byl celek rázem aspoň o padesát kilo lehčí. Julius si setřel z čela
pot a posadil se na lavičku vedle svého přítele.

„A co teď?“ zeptal se.

„Myslím, že bysme měli otevřít další flašku šampaňskýho, ať
tu jen tak nedřepíme a nestřízlívíme. Nemoh bys vypálit jednu
z těch světlic a já zatím bouchnu špunt?“

Stěnami koše už crčela voda, ale nebylo to tak zlé. Potopí se až za dvě hodiny, domníval se Alan. Nebo ještě později, kdyby jen měli vodu čím vylítvat.

„Za dvě hodiny se toho může stát,“ odušil.

„Jako co?“ zajímalo Julia.

„No, taky se toho může stát samozřejmě málo. Nebo nic.“

Julius otevřel první balíček se světlicí a snažil se pochopit návod psaný v indonéštině. Byl decentně přiovilý a odvážil se nebýt tak zoufalý, jak by měl. Na jednu stranu věděl, že brzo zemře. Na stranu druhou byl s mužem, který je možná nesmrtelný. S tím, koho nepopravil generál Franco, americký imigrační úřad ho nezavřel na doživotí, soudruh Stalin ho neoběsil (ačkoli měl namále), jeho život nezkrátil ani Kim Ir-sen, ani Mao Ce-tung, nezastřelili jej iránské pohraničníci, během pětadvaceti let v samém srdci studené války mu jako dvojitému agentovi nikdo nezkrivil ani vlásek na čím dál holejší hlavě, neotrávil ho Brežněvův dech a nestáhl jej pád prezidenta Nixona.

Jediné, co svědčilo pro to, že Alan zemře nyní, když se mu to nedařilo tolik let, byla skutečnost, že seděl v proutěném koši, který nabíral vodu, v oceánu někde mezi Indonésií, Austrálií a Antarktidou. Ale jestli čerstvě stojednaletý přežije i tohle, lze se logicky domnívat, že by se s ním mohl svézt i Julius.

„Asi stačí jenom zatahnout za tohle,“ řekl a zatahl za správnou šňůru ve špatné poloze, takže světlice zajela do vody, kde pochopitelně v hloubce několika stovek metrů vyhasla.

Julius zvažoval, že to prostě vzdá. Avšak Alan bouchl další láhev, podal ji svému příteli a poprosil ho, aby se trochu napil – se skleničkou nebo bez ní, protože vypadá, že to potřebuje.

„A pak si myslím, že bys měl zkusit tu druhou světlici. Ale klidně ji namíř nahoru, řek bych, že tam bude líp vidět.“

Indický oceán

Oficiálním úkolem severokorejské lodi pro převoz hromadného nákladu *Čest a síla* byla přeprava třiceti tisíc tun obilí z Havany do Pchjongjangu. Mnohem méně oficiálním extra úkolem bylo snížit rychlost jihovýchodně od Madagaskaru a pod rouškou noci přijmout na palubu čtyři kila obohaceného uranu. Ten putoval od kurýra ke kurýrovi z Konga do Burundi, do Tanzánie, Mosambiku až na ostrov východně od afrického kontinentu, který ležel na trase lodi *Čest a síla*.

Severokorejci věděli, že jsou pod dohledem. Jen před pár lety uvízlo sesterské plavidlo v přístavu kontrolovaném rebely v Libyi, než se jej kapitánovi povedlo vyplatit. Tehdy šlo o loď plně naloženou ropou. Zastavit se cestou z Kuby v Somálsku, Íránu nebo jiné zemi obdobné pověsti vedlo samozřejmě jenom k tomu, že je na otevřeném moři zadržela hlídka Spojených národů. To už se stalo, naposledy v Panamě. Pod obilím tehdy byly nalezeny letecké motory i pokročilá elektronika, v rozporu s platným embargem OSN vůči hrdé lidově demokratické re-

publice. Korejci rozhořčeně sdělovali světu, že to byl svět, a nikoli Korejci, kdo motory a elektroniku na loď umístil.

Tentokrát vedla zpáteční cesta z Kuby jinudy, svět je přece kulatý. Oficiálně se tvrdilo, že se lidově demokratická republika nechce nechat znovu tak ponížít jako v Panamě. Jen se neřeklo, že je cestou potřeba něco vyřídit.

Až sem šlo všechno dobře, nikoli špatně. Kapitán Pak Čong-un měl loď plnou vysoce kvalitního obilí, o které se Velký vůdce stejně nezajímá, ten se zasytí tak jako tak. Ale k tomu tu navíc byla nyní i čtyři kila obohaceného uranu zalitá v olověném obalu a uložená v severokorejské aktovce. Uran byl výcho-diskem pro další důležitý boj proti americkým psům a jejich spojencům jižně od osmatřicáté rovnoběžky. Množství, čtyři kila, nebylo samozřejmě tak velké, aby se na něm dala vystavět budoucnost národa, ale to ani nebylo záměrem. Tady šlo o test distribučního kanálu. Když půjde všechno dobře, výkon se mnohonásobně zvýší, jak slíbili Rusové.

Kapitán Pak úplně cítil, jak imperialistické družice sledují trasu lodi zpět do Pchjongjangu, neustále připravené nacházet důvody pro obsazení, ponížení a šikanu.

Pak uchovával aktovku v trezoru v kapitánské kajutě, ti gangsteři by stejně našli, co hledají, kdyby obsadili loď. Ale tomu zatím nic nenasvědčovalo. Dosud neudělali jedinou chybu. Téměř nic, co by kapitánovi mohlo zabránit v triumfálním návratu.

Pak Čong-un byl vytržen z myšlenek, když do kajuty vpadl bez zaklepání vyšší důstojník.

„Kapitáne!“ vyhrkl. „Zahlédli jsme světlici čtyři minuty se-verně. Co máme dělat? Ignorovat ji?“

Zatraceně! Když všechno vypadalo tak dobře. Hlavou kapi-tána Paka letělo naráz mnoho různých myšlenek. Může to být

past? Chce se někdo zmocnit uranu? Nejlepší by bylo se neukázat, samozřejmě, jak právě naznačil důstojník.

Ale kdo už určitě něco viděl, jsou ti zpropadení Američané. Z vesmíru. A teď už jistě pořizují fotky. Severokorejská loď, která kašle na ty, co na moři volají o pomoc – to by byl zločin proti námořnímu zákonu k obrovské újmě v PR Velkého vůdce (a kapitán Pak by byl zastřelen).

Ne, méně zla nadělají, když se podívají, odkud světlice vyšla.

„Styďte se, důstojníku!“ řekl kapitán Pak Čong-un. „Zástupce Korejské lidově demokratické republiky nenechá potřebné v nouzi. Změňte kurz a připravte záchrannou akci. Rozkaz!“

Vyšší důstojník vyděšeně zasalutoval a odkráčel. Proklínal se, že si nedal větší pozor na jazyk. Jestli tohle kapitán nahlásí, má po kariéře. V nejlepším případě.

Oběma přátelům v koši na moři už stoupla voda po kotníky. Alan držel svůj černý tablet a podívoval se, že tady uprostřed ničeho funguje.

„Poslechni si tohle!“ řekl.

A vyprávěl svému kamarádovi, že to navzdory všemu nejsou jenom prezidenti, kdo se ztrapňuje před celým světem, jako například Robert Mugabe ze Zimbabwe, který označil homosexualitu za „neafrickou“ a rozhodl, že může člověku trvat deset let ve vězení, aby se homosexuál polepšil. Teď se Mugabeho manželka vrhla s prodlužovacím kabelem v ruce na dívku, která se věnovala jejich synovi v hotelovém pokoji. Zjevně má tahle rodina problém i s heterosexuálními vztahy.

Julius byl příliš zkroušený, aby zaujal nějaké stanovisko k přítelově nejnovější zprávě, a právě ho hodlal požádat, aby

zmlkl, ať může Julius v klidu umřít. Vtom jeho myšlenky přerušil vzdálený zvuk sirény. Kdesi na obzoru zahlédli s Alanem loď. Mířila přímo ke koši.

„No to je teda strašný,“ prohlásil Julius. „Ty přežiješ i tohle, Alane.“

„Vypadá to, že ty taky,“ opáčil Alan.

Na palubu lodi s oběma starci putoval jen Alanův černý tablet a poslední láhev šampaňského. Alan svíral tablet v jedné ruce a sekt v druhé, když se společně s Juliem setkali s kapitánem Pakem na přední palubě.

„Dobrý den, kapitáne,“ pozdravil Alan popořadě anglicky, rusky, mandarínsky a španělsky.

„Dobrý den,“ odpověděl ohromený kapitán anglicky.

Ovládal ruštinu i mandarínštinu a po všech cestách na Kubu a zpět měl jisté znalosti španělštiny, ale byl jediný z důstojníků, kdo uměl anglicky, a instinktivně cítil, že čím méně uší bude naslouchat a rozumět, tím lépe. Aspoň dokud se ta nejasná situace nevyjasní.

Kapitán Pak oznámil ztroskotaným pánům, že jejich životy byly právě zachráněny jménem Korejské lidově demokratické republiky a ke cti Velkého vůdce.

„Velkého pozdravujte a poděkujte mu, jestli se někdy potkáte,“ řekl Alan. „Kde byste nás asi tak mohli cestou vysadit? Klidně v Indonésii, jestli to nebude moc složitý, my jsme si s sebou jaksi nevzali žádnéj průkaz, a pak to trochu může drhnout, když přecházíte hranice, že jo?“

Kapitán Pak opravdu věděl, jak moc může přecházení hranic drhnout. Tam, odkud pocházel, už se to nedělá. Ale nejen proto se nepouštěl do žádného kamarádíčkování s cizinci vylovenými

z proutěného koše na otevřeném moři. A už vůbec ne před posádkou, nehledě na jazyk konverzace.

„Jako velící důstojník jsem podle zákona povinen během cesty pečlivě střežit náklad a celkově dohlížet na zájmy vlastníka. Podle téhož zákona jsem zavázán dopravit plavidlo náležitě rychle.“

„Co to znamená?“ ozval se neklidně Julius.

„To znamená to, co jsem řekl,“ odpověděl kapitán Pak.

„To znamená, že nás nehodlá pustit dřív než v Pchjongjangu,“ vytušil Alan.

Julius po Severní Koreji nijak netoužil.

„Ale buďte tak hodný, pane kapitáne,“ řekl. „Máme tu láhev šampaňského, mysleli jsme, že by se mohla hodit, kdyby nás někdo vylovil tak, jak se právě stalo. Není úplně vychlazený, jak by mělo, ale kdyby vám to, pane kapitáne, nevadilo, rádi se s vámi podělíme. Tak se můžeme poznat a zjistit, jaký řešení se nám třeba nabízejí na dosah ruky.“

Tohle řekl Julius pěkně, pomyslel si Alan a podpořil to pozdvihnutím láhve.

Kapitán ji vzal Alanovi z ruky a sdělil, že ji zabavuje, protože na palubě panuje zákaz alkoholu.

„Zákaz alkoholu?“ zopakoval Julius.

Zákaz alkoholu, řekl si Alan a skoro požádal, aby se mohl vrátit do proutěného koše.

„Pánové budou informativně vyslechnuti za dvě hodiny. Zatím nejste podezřelí z žádného zločinu, ale to se může změnit. Výslech bych rád vedl sám. První otázkou bude, kdo jste a proč jste se rozhodli plavit v proutěném koši po oceánu. S láhví šampaňského. Ale to probereme později.“

Potom se kapitán Pak otočil k svému vrchnímu důstojníkovi, který se dozvěděl, že si má vzít své věci a přestěhovat se dolů k mužstvu, protože byl právě zbaven své důstojnické ka-

juty. Do ní umístí oba cizince. Důstojník se dále postará o to, aby před kajutou neustále hlídal jeden muž, pokud se nerozhodne držet stráž sám, aby se oba pánové neocitli v nebezpečí nebo třeba nenašli něco nebezpečného.

Vrchní důstojník zasalutoval. Z vývoje událostí neměl radost. Motat se mezi posádkou kvůli dvěma obstarožním Evropanům... Ne, kapitán je měl nechat ve vodě. Tohle může dopadnout stejně špatně, jako to začalo.

Kapitán Pak Čong-un tušil problém. Znovu zkontroloval obsah za jinak stále zamčenými dvířky trezoru v kapitánské kajutě. Klíč uchovával na řetízku na krku.

V trezoru ležely všechny předepsané deníky, jeden výtisk námořního zákona a aktovka obsahující čtyři kila v olovu zalitého obohaceného uranu.

K dokončení úkolu, který *osobně* dostal od Velkého vůdce, zbývaly tři dny. Na nebi této úlohy nevisel žádný mráček. Tedy doslova řečeno. Jako vždy to znamená, že jej pozorným zrakem sledují americké družice. A to je vlastně takový mrak, i když obrazně popsáný. A další jsou ti cizinci v důstojnické kajutě hned vedle.

„Uf,“ dovolil si kapitán Pak shrnout situaci. Potom odkráčel oněch několik kroků do sousední kajuty. Upřel zrak na stráž, až onen muž pochopil, že má svému kapitánovi otevřít dveře. A potom se opět zadíval tak, že stráž tytéž dveře zavřela.

„Pánové, je čas na výslech,“ oznámil kapitán Pak Čong-un.
„Paráda,“ řekl Alan.

Kongo

Kongo je druhá největší země Afriky a vždy bylo bohaté hlavně na dvě věci: přírodní zdroje a bídu.

Úplně největší bída tu panovala, když zemi využíval belgický král Leopold II. jako svou soukromou pěstírnu kaučuku. Zotročil každého, na koho přišel, a zahubil skoro deset miliónů lidí. Celé Švédsko. Nebo celou Belgii, jestli chcete.

Když se Kongo osamostatnilo o mnoho těžkých let později, do prezidentského křesla usedl jistý Joseph Mobutu. Proslavil se nejvíce tím, že rozprodával zdroje své země těm, kteří nabízelí nejvíc, peníze si nechával a jméno si změnil na *Mocný válečník, který díky své vytrvalosti a nekonečné vůli vyhrát kráčí od vítězství k vítězství a zanechává za sebou spáleniště.*

Tenhle chlapík byl – podle Spojených států – budoucností Konga a Afriky.

S ochotnou podporou CIA zůstal Mocný válečník u moci několik desetiletí. Kaučuk byl nahrazen uranem coby nejzájímavějším přírodním bohatstvím. Spojené státy získaly uran pro

atomové bomby svržené na Hirošimu a Nagasaki právě z Konga a za pomoc poděkovaly podporou vzniku konzuského jaderného výzkumného centra pod vedením Mocného, který za sebou nechává spaleniště. Není jisté, že to bylo v rámci dějin nejlepší politické rozhodnutí Spojených států.

V zemi, kde bylo zkorumpované bez výjimky všechno, velké množství obohaceného uranu zmizelo. Tu a tam se někde nějaká část objevila a mohla být zajištěna, zatímco neznámé množství zůstávalo ztraceno.

Čas plynul. Nejdůležitější bezpečnostní služby západního světa už nevládaly dále hledat to, co stejně nebylo k nalezení. Zbývalo jenom pokusit se zabránit dalším dávkám, aby se dostala na černý trh. Občas se někdo z operativních jednotek utěšoval tím, že zmizelý uran ztrácí sílu s každým uplynulým rokem.

Zato německá spolková kancléřka Angela Merkelová měla znalosti, díky nimž se na totéž nedívala se stejnou nadějí. Paní Merkelová už byla v politice déle než většina světových vůdců a sázela na to, že bude zvolena i příští podzim. Její minulost chemika jí napovídala, že sotva bude zastávat svůj post i toho dne, kdy zmizelý izotop přestane představovat potenciální hrozbu pro její zemi. Nejspíš má ve třiašedesáti a po osmadvaceti letech v politice ještě hodně co dát. Ale její poločas rozpadu je přesto podstatně kratší než poločas rozpadu obohaceného uranu, který má hodnotu čtyři a půl miliardy let.

Severní Korea

Kim Čong-un nikdy neprosil, aby se směl stát tím, kým je. Vlastně před ním ve frontě čekali dva starší bratři, ale jeden se znemožnil, když hodil rodinu za hlavu, pod falešným jménem utekl ze země a zajel si do Tokia za trochou zábavy. Do Disneylandu navíc, dvě chyby ze dvou možných. Druhý připadal otci příliš slabý. Tím se však v první řadě mínilo to, že jej podezírali z homosexuality. Milovat, koho chceme, se občas někde zpochybňuje.

Táta Kim byl ve zralém věku, když převzal moc po věčném prezidentovi Kim Ir-senovi, a nejspíš měl obdobný plán s nástupem svého nejmladšího syna. Problém života tkví ale v tom, že mocní i obyčejní lidé umírají, kdy umírají. Pětadvacetiletý syn měl najednou pokračovat v dědictví zesnulého otce. Nebo možná ještě víc, protože otec vstoupil do historie jako ten, který přiměl strádající lid hladovět.

Mladý Kim se stal ze schopného hráče gameboye během několika měsíců tříhvězdičkovým generálem. Mezinárodní analy-

tici mu nedávali mnoho šancí. Štěně jako velitel celé řady pro-
třelých důstojníků včetně vlastního strýce onoho štěněte, to
přece nemůže dopadnout dobře.

A taky nedopadlo. Pro strýce a ostatní generály, řekněme.
Možná spřádali nějaké plány, ale než je dospřádali, byli všichni
vyhlazeni. Mladý Kim se ukázal jako někdo, s kým si nikdo ne-
bude pohrávat. Strýc byl odsouzen k trestu smrti mimo jiné za
nevěru své manželce. Nikde ve dvanáctistránkovém rozsudku
nestojí ani slovo o tom, že tatínek mladého Kima měl pět dětí
s třemi různými ženami.

Mladý Kim získal před několika lety vzdělání ve Švýcarsku pod
falešným jménem, zatímco jeho matka objížděla Evropu, aby
nakoupila všechno, co Severokorejci nikdy neviděli jinak než na
obrázku. Kim se zajímal spíš o počítačové hry a basketbal než
o dívky, ale za výsledky se stydět nemusel. A když narychlo
a tak nějak legračně převzal celý národ, který jeho děd stvořil
a otec částečně zničil, raději se pustil ve stopách dědečka. Byl to
extrovert, mísil se mezi svůj lid, dokázal některé spoluobčany
poplácat po zádech, když měl náladu, dokonce s nimi *mluvil*.
Především však trochu povolil otěže místnímu komunistic-
kému režimu, takže jídlo už nedocházelo na tolika stolech tak
brzy jako dřív.

Zatímco se svět stále ještě chichotal onomu štěněti, postaral
se Kim, aby občané přestali hladovět. A také chápal, že země,
kterou zdědil, buď zajde, nebo si znepřátelí celý svět, který pra-
coval na tom, aby právě k tomu došlo.

Zvolil si nepřátelství.

Ale byly tu ty severokorejské nedostatečné finanční pro-
středky. Vyměnit všechna zastaralá sovětská bojová vozidla
a děla by stálo mnohem víc, než mají naspořeno. Lepší bude
urychlit projekt, který s jistým úspěchem prováděl otec.

Ne moc bomb. Jen několik. Pořádných.

Jaderné zbraně, stručně a jasně.

Rozvinutým jaderným programem a neustálým odpalováním testovacích raket sděloval doposud se posmívajícímu okolnímu světu, že se Severní Koreou je nutno počítat. To, že okolní svět reagoval zděšením, sankcemi a opakovaným odsuzováním, se mladému Kimovi hodilo. Mimochodem už to nebyl mladý Kim, ale Velký vůdce.

Jako dar shora navíc vyměnily Spojené státy prezidenta, který byl nositelem Nobelovy ceny míru, za takového, který se Kimovi neustále chytá na lep. Pokaždé, když Donald Trump začne vykřikovat, že Severní Koreu by měl stihnout „oheň a hněv“, posílí Velký vůdce svou pozici.

Kim Čong-un dosáhl během prvních let u moci víc, než se jeho otci povedlo za celý život. Vlastně ho trápila jenom jediná věc: skutečnost, že vlastní továrny na výrobu plutonia měly takový problém ho vyprodukovat. Nevýhoda plutonia je taková, že se na Zemi přirozeně nevyskytuje. Ten, kdo ho chce, aby si mohl hrát například s jadernými zbraněmi, se nejdřív musí postarat o jeho výrobu.

A to žádná hračka není.

Už zisk ubohých pěti gramů je nevídaná dřina. Ale třeba se to podaří. Pak je nutné to stabilizovat z devětadevadesáti procent galiem, které má jednu obtížnou vlastnost. Taje totiž asi tak rychle jako čokoládový bonbón na sluníčku.

Aby vám celý proces výroby plutonia neprotekl mezi prsty, potřebujete výkonnou centrifugu. A ta je téměř tak komplikovaná jako celý proces, pro nějž je určena.

A to kvůli pěti gramům izotopu plutonia 239. Pro pumu hodnou svého jména potřebujete spíš pět kilo.

Všechno by se vyřešilo, kdyby se Rusové tak zatraceně nevykrucovali. V tichosti přislíbili dodat centrifugu, nyní však ob-

viňovali všechno mezi nebem a zemí. Na jejich konečné rozhodnutí se nedá čekat celou věčnost. Kim Čong-un nesnáší, když ho někdo vychovává.

Jinak jsou Rusové mistři dvojí hry. V pondělí dokážou odhlasovat sankce vůči Severní Koreji, přislíbit centrifugu v úterý – a nabídnout cenné kontakty ohledně uranu do konce týdne.

Alternativou podomácku vyrobeného plutonia je totiž obohacený uran. Ten se dá sehnat na černém trhu v nejtemnější Africe. Ale hrdá demokratická republika má venku mnoho nepřátel. Půl tuny materiálu k výrobě jaderné zbraně nepošlete jen tak DHL mezi kontinenty.

Schizofrenní figurky v Moskvě nahodily tip na obohacený uran z Konga.

Lze se však spolehnout na dodavatele?

A bude fungovat dodací trasa?

Obě otázky byly právě prověřovány.

USA, Severní Korea

Nový prezident Spojených států vyhodil svého poradce pro bezpečnost, když se ukázalo, že poradce představuje bezpečnostní riziko. Jinak se během úvodních týdnů prezidentova úřadu vše soustředilo na pokus přimět média, aby se zastyděla. Tak to prostě bylo.

Proto bylo pro prezidenta Trumpa téměř vítanou změnou, když Velký vůdce z Pchjongjangu nechal odpálit čtyři balistické střely středního doletu Pukguksong-2 pět set kilometrů do Japonského moře.

Z americké, japonské a jihokorejské iniciativy se sešla bezpečnostní rada OSN, která severokorejský test jednomyslně odsoudila. Zástupkyně Spojených států v OSN v jednom komentáři uvedla, že je na čase „postavit Severní Koreu k zodpovědnosti – nejenom slovy, nýbrž i činy“. O jaké činy by se mělo konkrétně jednat, přenechala s radostí prezidentovi, který pak na Twitteru nadhodil několik návrhů.

Toho roku bylo členem jmenované bezpečnostní rady i Švédsko. Švédská ministryně zahraničí Margot Wallströmová

se proslavila jak upřímností, tak rozhodností. Říká se, ale není to potvrzené, že Benjamin Netanjahu má v Jeruzalémě na zdi své kanceláře její fotografii, na kterou hází šipky, kdykoli se potřebuje zbavit vnitřní frustrace. A sice hlavně proto, že Švédsko – z iniciativy Margot Wallströmové – uznalo stát Palestina. Stát bez hranic, bez fungující vlády, a jak to viděl Netanjahu a mnozí další, stát plný teroristů.

Ale byla to bojovnice. A nyní, v Radě bezpečnosti, mířila vysoko. V kuloárech tvrdila, že osobně jako zástupce Švédska a Rady bezpečnosti OSN navštíví Pchjongjang, aby vyjednala osobní rozhovor s vůdcem o vážnosti situace. Návštěvu samozřejmě musí Severní Korea schválit a musí být naprosto neoficiální. Je to diplomatická hra na vysoké úrovni, avšak zároveň i vážný pokus zmírnit oboustranné výroky ve všeobecné válečné rétorice.

Žádná ze západních zemí neměla takový diplomatický vztah se Severní Koreou jako Švédsko. Rada bezpečnosti dala Wallströmové souhlas. Už zbývalo jen přimět Velkého vůdce k témuž.

Kdyby byl Torsten Lövenstierna sportovec, byl by známý po celém světě a milionář. Ale stal se z něj diplomat, proto o něm nikdo neslyšel.

Během téměř třiceti let v organizaci švédského ministerstva zahraničí v tichosti poskytoval své kvalifikované služby v Egyptě, Iráku, Turecku a Afghánistánu. Mezi jeho zásluhy patří služba v OSN v New Yorku, především coby poradce v rámci irácké inspekce, vedoucí post v Mazár-e Šarífú a pozice švédského generálního konzula v Istanbulu.

To, co Torsten Lövenstierna nevěděl o vysoké diplomacii, nestálo za vědění. Nyní byl švédským velvyslancem v Pchjongjangu na asi nejkomplikovanější velvyslancecké službě ze všech.

Podle mnohých to byl génius. A byl to právě tento muž, kdo dostal onen delikátní úkol přimět Severokorejce k diskrétní spolupráci.

Ve hře byl světový mír. Torsten Lövenstierna se pečlivě připravil, jako vždy. Potom požádal o audienci u Velkého vůdce – a získal ji. Velvyslanec nebyl nervózní, na to už byl v diplomacii příliš dlouho, ale hluboce se soustředil.

Velmi jasně a správnými slovy v ten pravý okamžik přednesl argument Spojených národů, proč diskrétní jednání přímo v Pchjongjangu leží ve středu zájmu zmíněného světového míru. V tom, co dělal, byl tak šikovný, že se mu podařilo domluvit bez jediného přerušování. To, čeho se Torstenu Lövenstienovi povedlo dosáhnout před Velkým, nebylo nic jiného než diplomatický úspěch.

Když skončil, poděkoval, že směl vůdce obrátit o část drahocenného času, a očekával odpověď.

Vůdce pohlédl diplomatovi do očí a řekl:

„Tajná mírová schůzka? Tady? To je největší blbost, co jsem v životě slyšel.“

Tím audience skončila.

„Pak žádám, abych se mohl vzdálit,“ řekl velvyslanec Lövenstierna a vycouval z obrovské kanceláře Velkého vůdce.

A u toho by nejspíš zůstalo. Kdyby nebylo Alana Karlssona.

Indický oceán

Kapitán Pak Čong-un se posadil na zbývající volnou židli u stolu v důstojnické kajutě. Další místa už zabrali Alan a Julius.

Kapitán vytáhl papír a tužku a začal tím, že chtěl vědět, jak se pánové jmenují, odkud pocházejí a proč se rozhodli plout v proutěném koši padesát námořních mil od pevniny.

Na tohle je Alan nejlepší, pomyslel si Julius a nic neříkal. Alan tolik nepřemýšlel, ale o to víc hovořil.

„Já se jmenuju Alan. A tohle je můj nejlepší kamarád Julius. Pěstuje chřest. Já nedělám nic, jenom jsem starej. Dneska mi je sto jedna. No napadlo by vás to?“

Kapitána Paka něco napadlo. Napadlo ho, že výslech začal špatně. Ten muž, který tvrdil, že je starší, než je vůbec možné, působil nějak bezstarostně. Z toho byl vyslychající nervózní i ostražitý.

„Můžete být starý, jak chcete,“ řekl kapitán Pak. „Odkud jste a co děláte tady?“

„Co děláme tady?“ zopakoval Alan. „Ale milej pane kapitáne, vždyť nás přece vy sám nechcete pustit.“

„Nedohadujte se se mnou. To bych vás mohl pustit rychleji, než si dovedete představit. Doplatvat do Východního Timoru netrvá déle než deset dvanáct dní, jestli si to přejete.“

Ne, to si Alan ani Julius nepřáli. Alan raději vysvětlil, že si na Bali uspořádali oslavu narozenin, která se úplně zamotala. Chtěli se proletět balónem nad ostrovem, ale pak se otočil vítr a balón uletěl. Když se kapitánovi a jeho lodi podařilo plout kolem, zbyl už jenom proutěný koš. Alan věří, že to zní divně, ale všechno má svoje vysvětlení.

„Že jo?“ odušil.

„Cože?“ řekl kapitán.

„Že má všechno svoje vysvětlení. Jasně že má, nemyslíte si to taky někdy, kapitáne?“

Julius Alana sledoval s obavami. Snažil se mu naznačit, že nejspíš není úplně vhodné se tak rozparádit. Kapitán má pořád možnost hodit je přes palubu.

„Chcete říct, že jste z Indonésie?“ nedůvěřivě se otázel kapitán Pak.

„Ne, jsme ze Švédska,“ řekl Alan. „Báječná země. Byl jste tam, kapitáne? Ne? To byste měl návštěvu určitě zvážit. V zimě sníh a v létě dlouhý dny. Taky dobrý lidi. Teda obecně. Samozřejmě máme i v naší zemi sem tam někoho, bez koho bysme se obešli. Měl jsem fakt otravnou vrchní sestru v domově důchodců, kde jsem pobejval, než jsme se ocitli tady. Teda na Bali. Jen si na ni vzpomenu, a oklepu se. Asi chápete, o čem mluvím, kapitáne?“

Kapitánovi se nelíbilo, že mu ten dědek vrací otázky přes stůl. Jestli ho neutne, ztratí nad událostmi kontrolu.

„Takže od začátku.“

A pak si zapsal Alanovo a Juliovo plné jméno, národnost